

Druhy pobytu v SR

Danuša Jurčová
Viera Pilinská

infostat® Inštitút informatiky
a štatistiky
DÁVAME INFORMÁCIÁM ZMYSEL

Druhy pobytu v SR

**Danuša Jurčová
Viera Pilinská**

Edícia: Aktá
Bratislava november 2011

Publikácia je zameraná na analýzu jednotlivých druhov pobytu obyvateľov SR (občanov a cudzincov). Súčasne obsahuje návrh konštrukcie obyvateľov SR podľa obvyklého pobytu a prináša aj výsledky o počte obyvateľov s obvyklým pobytom v okresoch SR k 31.12.2010.

Copyright © INFOSTAT, Inštitút informatiky a štatistiky, 2011

Obsah tohto dokumentu je chránený autorským zákonom. Nemožno ho meniť alebo z neho odstrániť informácie o správe práv k nemu. Na spracovanie, preklad, adaptáciu, zaradenie do súborného diela, vystavenie, vykonanie alebo prenos dokumentu je nutný súhlas nositeľa majetkových práv. Vyhradené je aj právo alebo prenos na udelenie súhlasu na rozmnožovanie a verejné rozširovanie rozmnožením, predajom alebo inou formou prevodu vlastníckeho práva. Bez súhlasu možno z obsahu tohto dokumentu použiť iba krátku časť vo forme citácie, len na účel jeho recenzie alebo kritiky alebo na vyučovacie účely, vedeckovýskumné účely alebo umelecké účely. Rozsah citácie nesmie presiahnuť rámec odôvodnený jej účelom. Majetkové práva vykonáva INFOSTAT, Inštitút informatiky a štatistiky Bratislava.

Práce neprešla jazykovou úpravou.

OBSAH

ÚVOD	6
1 SÚČASNÉ TYPY POBYTOV NA ÚZEMÍ SR	7
2 LEGISLATÍVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY UPRAVUJÚCA POBYT OBČANOV A CUDZINCŮV NA ÚZEMÍ SR	9
3 POBYT OBYVATEĽOV SR	10
3.1 Pobyť občanov v SR	10
3.1.1 Trvalý pobyt.....	10
3.1.2 Prechodný pobyt v rámci SR.....	10
3.2 Pobyť cudzincov v SR	11
3.2.1 Občania EHP a Švajčiarska	11
3.2.2 Občania tretích krajín	12
3.2.3 Pobyť osôb s osobitným režimom	12
4 OBVYKLÝ POBYT	14
5 SKÚSENOSTI VYBRANÝCH KRAJÍN EÚ PRI APLIKOVANÍ OBVYKLÉHO POBYTU A NA ŇOM ZALOŽENOM POČTE OBYVATEĽOV..	16
5.1 Slovinsko.....	16
5.1.1 Česká republika	18
5.1.2 Rakúsko	20
6 KONŠTRUKCIA POČTU OBYVATEĽOV SR	23
6.1 Počet obyvateľov SR na základe trvalého pobytu	23
6.2 Návrh konštrukcia počtu obyvateľov SR podľa obvyklého pobytu.....	23
6.2.1 Konštrukcia počtu obyvateľov SR podľa obvyklého pobytu (makroúroveň).....	23
6.2.2 Konštrukcia počtu obyvateľov podľa obvyklého pobytu v okresoch SR	25
6.2.3 Počet obyvateľov SR s obvyklým pobytom k 31.12.2010.....	25
ZÁVER	30
LITERATÚRA	32
TABUĽKOVÁ PRÍLOHA	33

ÚVOD

Počet obyvateľov danej krajiny možno hodnotiť z niekoľkých hľadísk. Dôležitou súčasťou tohto hodnotenia je analýza druhov pobytu osôb, ktorá odhaľuje, ktoré osoby (t.j. osoby s akým pobytom) počet obyvateľov zahŕňa.

V SR sa napríklad v súčasnosti do počtu obyvateľov zahŕňajú iba osoby s trvalým pobytom. Nariadenie EP a Rady č. 862/2007 však počnúc referenčným rokom 2008 požaduje vykazovanie štatistiky migrácie na základe obvyklého pobytu a v budúcnosti by mala byť aj demografická štatistika založená na obvyklom pobyte. Preto predložená práca si kladie za cieľ poukázať na možnosti vykazovania počtu obyvateľov SR na základe obvyklého pobytu, a to na základe dostupných údajov o pobyte v súčasnosti. Vychádza pritom aj zo skúseností zo zavádzania obvyklého pobytu vo vybraných krajinách EÚ.

Z obsahového hľadiska je práca zameraná najmä na:

- Charakteristiku súčasných druhov pobytov v SR a charakteristiku osôb, ktoré jednotlivé druhy súčasných pobytov v SR zahŕňajú.
- Charakteristiku obvyklého pobytu podľa Nariadenia EP a Rady (ES) č. 862/2007 a charakteristiku osôb, ktoré obvyklý pobyt v SR zahŕňa.
- Nosnou časťou práce je návrh konštrukcie počtu obyvateľov SR k 31.12.2010 na základe obvyklého pobytu.
- Práca je doplnená o poznatky zo zavádzania obvyklého pobytu v Slovinsku, Česku a Rakúsku.
- Zároveň práca obsahuje výsledky výpočtu počtu obyvateľov SR podľa v súčasnosti dostupných údajov a ich porovnanie s počtom obyvateľov podľa trvalého pobytu.

Práca sa nezaobera problematikou vstupu cudzincov na územie SR ani problematikou krátkodobého pobytu cudzincov v SR (do 90 dní).

1 SÚČASNÉ TYPY POBYTOV NA ÚZEMÍ SR

Legislatíva SR rozlišuje v súčasnosti 2 základné druhy pobytu osôb na území SR – **trvalý pobyt a prechodný pobyt**. Zákony upravujú tieto pobyty odlišne pre občanov SR a odlišne pre cudzincov.

Pobyt občanov SR na území Slovenskej republiky upravuje zákon č. 253/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov (Zákon o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky).

Pobyt cudzincov v SR upravuje zákon č. 48/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov (Zákon o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Tento zákon zavádza u cudzincov aj ďalší druh pobytu cudzincov, tzv. **tolerovaný pobyt**.

Všeobecná charakteristika

Trvalý pobyt má osoba v mieste (obci), kde sa zdržiava dlhšiu dobu. Pre občana je to miesto jeho stáleho bydliska, t.j. miesto, kde sa prihlásil na trvalý pobyt. Trvalým pobytom je aj pobyt cudzinca na území Slovenskej republiky, ak mieni zdržiavať v SR viac ako 90 dní a na pobyt v SR sa registroval (občan EHP a Švajčiarska) alebo ak mu bolo vydané povolenie na trvalý pobyt (občania tretích krajín).

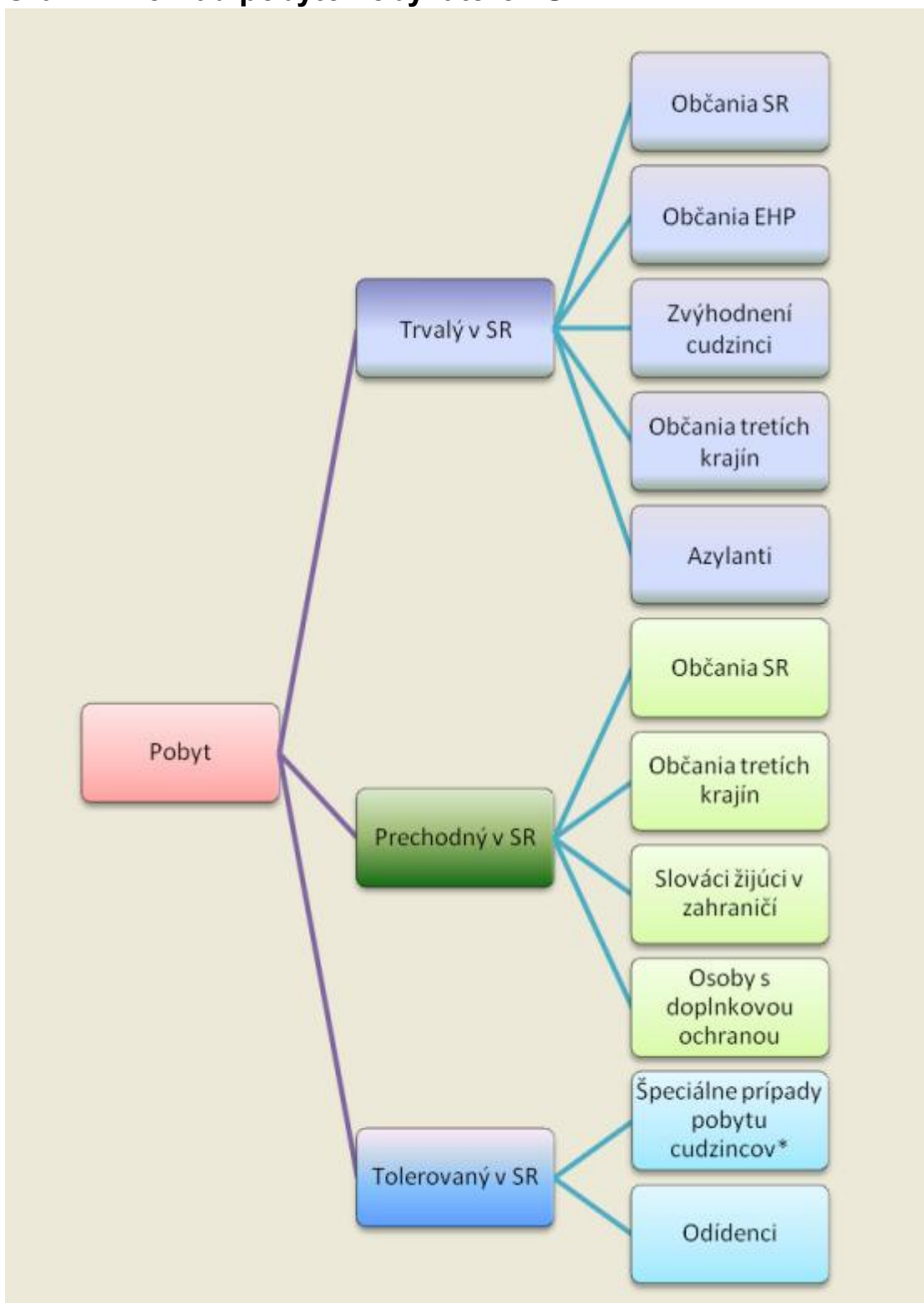
Prechodný pobyt má osoba v mieste, kde sa zdržiava dočasne, ak má tento pobyt trvať viac ako 90 dní. Na prechodný pobyt sa občan prihlási v ohlasovni pobytu. Prechodný pobyt je aj pobyt občanov tretích krajín na základe povolenia, ktoré im je vydávané na žiadosť za určitým účelom.

Tolerovaný pobyt je osobitný typ pobytu, ktorý sa udeľuje cudzincom výnimočne, na kratšie časové obdobie, z dôvodov presne stanovených zákonom, za účelom riešenia špecifickej situácie, v ktorej sa cudzinec ocitne počas jeho pobytu na území SR.

Podrobnejšie charakteristiky uvedených druhov pobytov sú uvedené v kapitolách 2 a 3, a to práve kvôli odlišnej aplikácii, týkajúcej sa rôznych skupín cudzincov.

Prehľad pobytov a osôb v jednotlivých druhoch pobytu uvádza graf 1.

Graf 1: Prehľad pobytov obyvateľov SR

*Ide o prípady, keď je prekážka administratívneho vyhostenia cudzinca, keď mu bolo poskytnuté dočasné útočisko, keď jeho vycestovanie nie je možné a zistenie nie je účelné a pod. Ďalej ide o prípady, ak cudzinec je maloletým dieťaťom na území SR, ak je osobou, ktorá je obeťou trestného činu, atď.

2 LEGISLATÍVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY UPRAVUJÚCA POBYT OBČANOV A CUDZINCOV NA ÚZEMÍ SR

Ako už bolo vyššie uvedené, **pobyt občanov SR** na území Slovenskej republiky upravuje v súčasnosti zákon č. 253/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov (Zákon o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky). **Pobyt cudzincov** upravuje zákon č. 48/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov (Zákon o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Postavenie cudzincov s osvedčením **Slováka žijúceho v zahraničí** upravuje zákon č. 474/2005 Z. z. (Zákon o Slovákoch žijúcich v zahraničí a o zmene a doplnení niektorých zákonov) a ich pobyt tiež upravuje zákon 48/2002 Z. z. Oblasť **medzinárodnej ochrany** pokrýva zákon č. 480/2002 Z. z. (Zákon o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov).¹

---

¹ 1. januára 2012 nadobudne účinnosť nový zákon č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a zmene a doplnení niektorých zákonov, schválený NR SR 21. októbra 2011.

3 POBYT OBYVATEĽOV SR

Legislatíva SR rozlišuje u občanov 2 druhy pobytu na území SR – trvalý a prechodný. Evidenciu pobytu občanov vedie Ministerstvo vnútra v Registri obyvateľov.

3.1 Pobyť občanov v SR

3.1.1 Trvalý pobyt

Trvalý pobyt je pobyt občana spravidla v mieste jeho stáleho bydliska na území Slovenskej republiky. Občan môže mať v tom istom čase iba jeden trvalý pobyt a na jednom mieste.²

Trvalý pobyt je povinný hlásiť každý občan, ak sa trvalo nezdržiava v zahraničí.

3.1.1.1 Vycestovanie občana SR do zahraničia s cieľom trvalo žiť v zahraničí

Občan, ktorý sa pripravuje na vycestovanie do zahraničia s cieľom trvalo žiť v zahraničí, je povinný pred vycestovaním ohlásiť **skončenie** trvalého pobytu ohlasovni, ktorá vedie údaje o jeho trvalom pobyte; v ohlásení uvedie štát a miesto pobytu, kam hodlá vycestovať, a deň začiatku pobytu v zahraničí, ktorý je zároveň dňom skončenia trvalého pobytu.

3.1.1.2 Vycestovanie občana s trvalým pobytom v SR do zahraničia na dobu dlhšiu ako 90 dní (prechodný pobyt v zahraničí)

Občan, ktorý má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky a **ktorý sa pripravuje na vycestovanie do zahraničia na dobu dlhšiu ako 90 dní**, pred vycestovaním ohlási túto skutočnosť ohlasovni v mieste trvalého pobytu; v ohlásení uvedie štát, miesto pobytu a predpokladanú dobu pobytu. Trvalý pobyt však stále trvá, neukončuje sa.

Občan hlási v rozsahu ustanovenom zákonom miesto, začiatok a skončenie svojho pobytu obecnému úradu (v hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave a v meste Košice mestskej časti a vo vojenskom obvode príslušnému úradu).

3.1.2 Prechodný pobyt v rámci SR

3.1.2.1 2.2.1.1 Prechodný pobyt občana trvalo žijúceho v SR

Prechodný pobyt v SR je pobyt občana mimo miesta trvalého pobytu, kde sa občan dočasne zdržiava, ak **má trvať viac ako 90 dní**.

Občan hlási ohlasovni v mieste prechodného pobytu **do 10 dní od ubytovania** začiatok, miesto a predpokladanú dobu prechodného pobytu. **Predpokladaná doba** prechodného pobytu môže byť **najviac** 5 rokov. Ak prechodný pobyt trvá aj po skončení predpokladanej doby, **občan je povinný** hlásiť prechodný pobyt znova. Ak sa prechodný pobyt skončí pred

---

² Ako miesto trvalého pobytu sa uvedie iba obec pobytu napr. u bezdomovcov.

uplynutím doby, na ktorú bol ohlásený, občan je povinný túto skutočnosť ohlásiť; **ak tak neurobí**, ohlasovňa záznam o prechodnom pobyte zruší na návrh vlastníka, spoluvlastníka alebo nájomcu.

Občan hlási v rozsahu ustanovenom zákonom miesto, začiatok a skončenie svojho pobytu **obci** (v hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave a v meste Košice **mestskej časti** a vo vojenskom obvode **príslušnému úradu**).

3.1.2.2 Prechodný pobyt občana SR trvalo žijúceho v zahraničí

Prechodný pobyt je tiež pobyt občana SR trvalo žijúceho v zahraničí, ak má na území Slovenskej republiky trvať viac ako 90 dní.

3.2 Pobyt cudzincov v SR

Cudzinec je každý, kto nie je štátnym občanom Slovenskej republiky. Evidenciu vstupu a pobytu cudzincov vedie Ministerstvo vnútra SR.

V princípe aj u cudzincov sa v SR tiež rozlišuje trvalý a prechodný pobyt. Legislatíva SR oddelene upravuje vstup a pobyt občanov EÚ/EHP a Švajčiarska a ich rodinných príslušníkov (zvýhodnení cudzinci) a oddelene vstup a pobyt občanov tretích krajín³.

3.2.1 Občania EHP a Švajčiarska

3.2.1.1 Trvalý pobyt

Pobyt občana EHP a Švajčiarska, ktorý sa mieni zdržiavať na území SR dlhšie ako 3 mesiace, sa považuje za **pobyt na základe prvého povolenia**, t.j. za **trvalý pobyt**, (ak sa v SR zamestná, podniká, študuje, nie je záťažou pre zdravotný a sociálny systém SR alebo je rodinným príslušníkom občana EHP a Švajčiarska a spĺňa predošlé podmienky.) Občan EHP a Švajčiarska môže požiadať o registráciu na základe prvého povolenia (povolenie sa vydáva na 5 rokov). Pobyt občana EHP a Švajčiarska sa považuje za pobyt na základe ďalšieho povolenia, ak sa nepretržite zdržiaval na území SR po dobu 5 rokov, príp. mal 3 roky nepretržitý pobyt, ktorý sa považuje za pobyt na základe prvého povolenia.

- **Zvýhodnenému cudzincovi**, t.j. cudzincovi, ktorý nie je občanom EHP a Švajčiarska, ale jeho rodinným príslušníkom, sa tiež udeľuje **pobyt na základe prvého povolenia - trvalý pobyt**, ak sa mieni zdržiavať na území SR dlhšie ako 3 mesiace; nesmie však byť však záťažou pre systém zdravotného a sociálneho zabezpečenia SR.

3.2.1.2 Prechodný pobyt

Prechodný pobyt sa občanovi EHP a Švajčiarska a ani zvýhodnenému cudzincovi neudeľuje.

3.2.1.3 Tolerovaný pobyt

Je udeľovaný podobne ako pre občanov tretích krajín.

³ Občania tretích krajín sú občania tých štátov, ktoré nie sú členmi EÚ/EHP a Švajčiarska.

3.2.2 Občania tretích krajín

3.2.2.1 Trvalý pobyt

Povolenie na trvalý pobyt oprávňuje cudzinca zdržiavať sa na území SR (a na cesty do zahraničia a späť) v čase, na ktorý mu bolo povolenie udelené. Povolenie sa udeľuje najskôr maximálne na 5 rokov (po splnení predpísaných podmienok) a označuje sa ako **prvé povolenie**. Po piatich rokoch môže byť na základe žiadosti udelené cudzincovi **d'alšie povolenie** na neobmedzený čas.

3.2.2.2 Prechodný pobyt

Povolenie na prechodný pobyt na území SR sa udeľuje cudzincovi maximálne na 2 roky. Ak ide o cudzinca s dlhodobým pobytom v EHP, udeľuje sa maximálne na 5 rokov.

Povolenie na prechodný pobyt je viazané na jeden účel, a to na účel:

- podnikania
- zamestnania
- štúdia
- osobitnej činnosti
- zlúčenia rodiny
- plnenia služobných povinností civilnými zložkami ozbrojených síl.

Cudzinec, ktorý má povolenie za iným účelom ako je štúdium, môže popri tom v SR študovať. Cudzincovi, ktorý žiada o prechodný pobyt za účelom štúdia, sa povolenie udeľuje maximálne na 5 rokov. Povolenie na prechodný pobyt možno obnoviť maximálne na 3 roky, za účelom štúdia maximálne na 5 rokov.

- **Cudzincovi z tretích krajín**, ktorý má dlhodobý pobyt v krajinách EHP a Švajčiarsku sa prechodný pobyt udeľuje maximálne na 5 rokov. Povolenie na prechodný pobyt možno cudzincovi s dlhodobým pobytom v EHP a Švajčiarsku obnoviť maximálne na 5 rokov.

3.2.2.3 Tolerovaný pobyt

Tolerovaný pobyt sa udeľuje cudzincovi v špeciálnych prípadoch, napr. ak je prekážka jeho administratívneho vyhostenia, ak mu bolo poskytnuté dočasné útočisko, ak jeho vycestovanie nie je možné a zistenie nie je účelné, ak je maloletým dieťaťom na území SR, ak je osobou, ktorá je obeťou trestného činu, atď. Udeľuje sa najviac na 180 dní a je možné opakovane ho predĺžiť.

3.2.3 Pobyt osôb s osobitným režimom

3.2.3.1 Slováci žijúci v zahraničí

Slovák žijúci v zahraničí je osoba, ktorá nemá trvalý pobyt na území SR a

1. je štátnym občanom SR alebo
2. nie je štátnym občanom SR, ale uchováva si národné povedomie a on a jeho predok v priamom rade má slovenskú národnosť.

Povolenie na prechodný pobyt sa nevyžaduje od cudzinca, ktorému bolo vydané osvedčenie Slováka žijúceho v zahraničí. Postavenie zahraničného Slováka sa teda preukazuje

osvedčením, ktoré vydáva Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí.⁴ Osoby s postavením **Slováka žijúceho v zahraničí** sa evidujú medzi cudzincami s **prechodným pobytom** na území SR.

3.2.3.2 Azylanti, cudzinci s doplnkovou ochranou a odídenci

Žiadateľ o azyl je cudzinec, ktorý na polícii vyhlási, že žiada o udelenie azylu.

Azylant je cudzinec, ktorému Ministerstvo vnútra SR udelilo azyl. Azyl sa udeľuje na dobu neurčitú, s výnimkou udelenia azylu za účelom zlúčenia rodiny, ktorý sa udeľuje najskôr na 3 roky a po ich uplynutí sa môže udeliť na dobu neurčitú. Doba platnosti dokladu o pobyte s označením „AZYLANT“ je maximálne 5 rokov, po ich uplynutí, príp. aj u azylu na dobu neurčitú je doba platnosti dokladu tiež max. 5 rokov. Azylantovi v SR sa udeľuje **trvalý pobyt**.

Žiadateľ o poskytnutie doplnkovej ochrany je cudzinec, ktorý na polícii vyhlási, že žiada o poskytnutie doplnkovej ochrany. Zmyslom a účelom doplnkovej ochrany ako druhej formy medzinárodnej ochrany je poskytnúť subsidiárnu ochranu a možnosť legálneho pobytu na území SR tým žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktorým nebol udelený azyl, ale bolo by u nich (z dôvodov taxatívne uvedených v zákone o azyle) neúnosné, neprimerané, či inak nežiaduce požadovať ich vycestovanie.

Cudzinec s doplnkovou ochranou má počas jej poskytovania právo na **prechodný pobyt**, s označením účelu „DOPLNKOVÁ OCHRANA“. Doba platnosti dokladu o pobyte je maximálne 1 rok, po uplynutí jedného roka sa vždy môže jeho platnosť predĺžiť o jeden rok.

Žiadateľ o poskytnutie dočasného útočiska je cudzinec, ktorý na polícii vyhlási, že žiada o poskytnutie dočasného útočiska na účely ochrany pred vojnovým konfliktom, endemickým násilím, následkami humannej katastrofy alebo sústavným alebo hromadným porušovaním ľudských práv.

Odídenec je cudzinec, ktorému bolo na základe rozhodnutia vlády SR poskytnuté dočasné útočisko. Cudzincovi sa vydá doklad o povolení na **tolerovaný pobyt** s označením „ODÍDENEČ“.

---

⁴ Podľa návrhu zákona o pobyte cudzincov, ktorý má platiť od r. 2012, Slováci žijúci v zahraničí budú mať povinnosť žiadať o povolenie na prechodný pobyt v SR, prechodný pobyt im bude udelený za podstatne miernejších podmienok ako ostatným občanom tretích krajín.

4 OBVYKLÝ POBYT

Základné pojmy

Na základe **Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 862/2007 o Štatistike spoločenstva o migrácii a medzinárodnej ochrane**⁵ EUROSTAT vyžaduje od členských krajín poskytovanie dát o migrácii za obvyklý pobyt. Štatistický úrad má povinnosť poskytovať EUROSTATu údaje podľa článku 3 uvedeného nariadenia, t.j. celkové údaje za SR.

V článku 2 tohto nariadenia sú uvedené definície týkajúce sa obvyklého pobytu (uvádzame výber z nich ich v zjednodušenej podobe):

Obvyklý pobyt je miesto, kde osoba obvykle trávi čas každodenného odpočinku, bez ohľadu na dočasnú neprítomnosť za účelom rekreácie, dovolenky, návštevy u priateľov a príbuzných, služobných ciest, liečenia alebo náboženských pútí. Ak takéto informácie nie sú k dispozícii, potom sa do úvahy berie miesto **legálneho (zákonného) alebo registrovaného (ohláseného) pobytu**.

Prist'ahovalec – činnosť, pri ktorej osoba, ktorá predtým mala obvyklý pobyt v inom členskom štáte alebo tretej krajine, získa svoj obvyklý pobyt na území členského štátu na obdobie, ktoré **trvá alebo sa očakáva, že bude trvať aspoň 12 mesiacov**.

Vyst'ahovalec - činnosť, pri ktorej osoba, ktorá najprv mala obvyklý pobyt v inom členskom štáte alebo tretej krajine, prestane mať svoj obvyklý pobyt v tomto členskom štáte počas doby, ktoré **trvá alebo sa očakáva, že bude trvať aspoň 12 mesiacov**.

Občianstvo – osobitný právny vzťah medzi jednotlivcom a jeho štátom, získaný narodením alebo naturalizáciou, či už vyhlásením voľbou, sobášom alebo iným predpisom v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi tohto štátu.

Krajina narodenia – je krajina pobytu (ak je údaj o nej k dispozícii, a to v rámci v súčasných hraníc) matky v čase pôrodu, alebo v prípade, ak ju nemožno určiť, krajina (ak je údaj o nej k dispozícii, a to v rámci v súčasných hraníc), v ktorej sa uskutočnil pôrod.

Prist'ahovalec (prist'ahovaný) – osoba, ktorá sa prist'ahovala.

Vyst'ahovalec (vyst'ahovaný) – osoba, ktorá sa vyst'ahovala.

Osoba s dlhodobým pobytom - je osoba s dlhodobým pobytom (na území únie) (čl. 2 písm. b) smernice Rady 2003/109/ES z 25. novembra 2003.)⁶

Štátny príslušník tretej krajiny – každá osoba, ktorá nie je občanom únie, vrátane osôb bez štátnej príslušnosti (čl. 17 ods. 1 zmluvy, vrátane osôb bez štátnej príslušnosti);

j) „žiadosť o medzinárodnú ochranu“ je žiadosť o medzinárodnú ochranu, ako je vymedzené v článku 2 písm. g) smernice Rady 2004/83/ES z 29. apríla 2004 o minimálnych ustanoveniach pre oprávnenie a postavenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako utečencov alebo osôb, ktoré inak potrebujú medzinárodnú ochranu, a obsah poskytovanej ochrany⁷;

k) „postavenie utečenca“ je postavenie utečenca, ako je vymedzené v článku 2 písm. d) smernice 2004/83/ES;

⁵ Text nariadenia má platnosť pre EHP.

⁶ Ú. v. EÚ L 16, 23.1.2004, s. 44.

⁷ Ú. v. EÚ L 304, 30.9.2004, s. 12.

l) „postavenie doplnkovej ochrany“ je postavenie doplnkovej ochrany, ako je vymedzené v článku 2 písm. f) smernice 2004/83/ES;

m) „rodinní príslušníci“ sú rodinní príslušníci, ako je vymedzené v článku 2 písm. i) nariadenia Rady (ES) č. 343/2003 z 18. februára 2003 ustanovujúceho kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny v jednom z členských štátov⁸;

n) „dočasná ochrana“ je dočasná ochrana, ako je vymedzené v článku 2 písm. a) smernice Rady 2001/55/ES z 20. júla 2001 o minimálnych štandardoch na poskytovanie dočasnej ochrany v prípade hromadného prílevu vysídlených osôb a o opatreniach na podporu rovnováhy úsilia medzi členskými štátmi pri prijímaní takýchto osôb a znášaní z toho vyplývajúcich dôsledkov⁹;

o) „maloletá osoba bez sprievodu“ je maloletá osoba bez sprievodu, ako je vymedzené v článku 2 písm. i) smernice 2004/83/ES;

---

⁸ Ú. v. EÚ L 50, 25.2.2003, s. 1.

⁹ Ú. v. ES L 212, 7.8.2001, s. 12.

5 SKÚSENOSTI VYBRANÝCH KRAJÍN EÚ PRI APLIKOVANÍ OBVYKLÉHO POBYTU A NA ŇOM ZALOŽENOM POČTE OBYVATEĽOV

5.1 Slovinsko

V roku 2008 Štatistický úrad Slovinska zaviedol **novú štatistickú definíciu populácie**. Táto udalosť znamená prerušenie časových radov, teda dáta podľa novej definície nie sú priamo porovnateľné s dátami podľa starej definície.

Populáciu Slovinska tvoria osoby s registrovaným trvalým a/alebo prechodným pobytom v Slovinsku, ktoré žijú alebo majú zámer žiť v Slovinsku rok alebo rok a viac a nie sú dočasne neprítomné na území Slovinska rok alebo rok a viac.

Občan Slovinska je osoba so Slovinským občianstvom a registrovaným trvalým alebo prechodným pobytom v Slovinsku.

Cudzinec je osoba s cudzím občianstvom alebo osoba bez občianstva, ktorá sa zaregistrovala na trvalý alebo prechodný pobyt v Slovinsku.

Rezident – osoba (občan Slovinska alebo inej krajiny) s registrovaným trvalým a/alebo prechodným pobytom na území Slovinska, ktorý žije alebo má zámer žiť v Slovinsku rok alebo rok a viac a nie je dočasne neprítomný na území Slovinska rok alebo rok a viac.

Migrácia

Štatistické definície imigrácie z cudziny, emigrácie do cudziny a vnútornej migrácie za rok 2008 sú už založené na koncepte obvyklého pobytu a sú harmonizované s definíciami populácie a migrantov podľa Nariadenia EK č. 862/2007 Európskeho parlamentu a Rady o Migračnej štatistike Únie a medzinárodnej ochrane.

Koncept prechodného pobytu je založený na kritériu 1 roka skutočného alebo zamýšľaného bývania v mieste trvalého alebo prechodného pobytu.

Kľúčovým kritériom pre migráciu (vnútornú alebo medzinárodnú) je preto 1 rok pobytu – bývania na adrese registrovaného pobytu.

Podľa kritéria jednoročného bývania - pobytu, sú migranti rozdelení na:

- Migrantov, ktorí skutočne bývajú 1 rok na adrese registrovaného pobytu (skutočný pobyt) a
- Migrantov, ktorí majú zámer bývať 1 rok alebo rok a viac na adrese registrovaného pobytu (zamýšľaný pobyt)

Kritérium skutočného pobytu je použité:

- Pri registrácii prechodného pobytu na území Slovinska s platnosťou menej ako 1 rok, ktoré je predĺžené na rok alebo viac ako rok a
- Pre osoby, ktoré sú na území Slovinska dočasne neprítomné a svoj odchod do cudziny zaregistrovali.

Zamýšľaná dĺžka pobytu je vyvodená z typu alebo dĺžky platnosti povolenia registrovaného pobytu, a to:

- Pre osoby, ktoré sa zaregistrovali na trvalý pobyt sa odvodzuje (predpokladá), že majú zámer bývať na adrese registrovaného trvalého pobytu najmenej 1 rok;
- Pre osoby, ktoré sa zaregistrovali na prechodný pobyt je zamýšľaná dĺžka trvania pobytu odvodená od platnosti dĺžky trvania registrovaného prechodného pobytu.

Imigranti

Osoby, ktoré sa prisťahovali na adresu trvalého pobytu sú:

- Osoby, ktoré sa zaregistrovali na trvalý pobyt v Slovinsku alebo
- Osoby, ktoré sa vracajú do Slovinska potom, ako boli na území Slovinska dočasne neprítomné 1 rok alebo rok a viac,
- Osoby, ktoré menia miesto trvalého pobytu v Slovinsku alebo
- Osoby, ktoré mali na území Slovinska okrem trvalého pobytu registrovaný aj prechodný pobyt, ktorý bol deregistrovaný alebo jeho platnosť sa skončila.

Osoby, ktoré sa prisťahovali na adresu prechodného pobytu sú:

- Osoby, ktoré sa zaregistrovali na prechodný pobyt (pobyty) v Slovinsku s platnosťou alebo celkovou platnosťou na 1 rok alebo rok a viac alebo
- Osoby, ktoré majú na území Slovinska registrovaných viac platných prechodných pobytov a posledný registrovaný prechodný pobyt bol deregistrovaný alebo jeho platnosť sa skončila.

Emigranti

Emigranti sú osoby, ktoré potom, ako boli zarátané do počtu obyvateľov Slovinska:

- sa odhlásili z trvalého pobytu alebo
- sa odhlásili z prechodného pobytu alebo
- sú (dočasne)neprítomné na území Slovinska rok alebo rok a viac alebo
- platnosť ich prechodného pobytu na území Slovinska sa skončila a do 8 dní nebola obnovená
- menia miesto pobytu na území Slovinska.

Zdrojom migračných dát pre všetky skupiny obyvateľov sú:

- Prihlásenie/odhlásenie sa na/z trvalého a prechodného pobytu v Slovinsku
- Prihlásenie sa na prechodný pobyt v cudzine a prihlásenie sa pri návrate z cudziny a
- Štatistická migrácia potrebná na prípravu dát podľa definície populácie Slovinska, ktorá je platná od roku 2008.

Štatistická migrácia sa používa pri odhlásení prechodného pobytu vtedy, keď sa jeho platnosť skončila a nebola do 8 dní obnovená.

Od roku 2008 migračná štatistika používa tú istú metodológiu pre občanov Slovinska aj cudzincov a teda zachytáva tiež:

- Dáta o migrácii občanov Slovinska, ktorí majú na území Slovinska registrovaný iba prechodný pobyt (vnútorná a medzinárodná migrácia)
- Dáta o migrácii zahŕňajú aj cudzincov, ktorí sú dočasne neprítomní na území Slovinska a ktorí sa vrátia do Slovinska, imigráciu cudzincov z cudziny na adresu trvalého pobytu v Slovinsku a vnútornú migráciu cudzincov na území Slovinska;
- Dáta o štatistickej migrácii, keď prechodný pobyt nie je deregistrovaný (zrušený) alebo jeho platnosť expirovala.
- Prináša aj dáta o medzinárodnej migrácii cudzincov podľa krajiny predchádzajúceho, príp. nasledujúceho pobytu.

Vnútoraná migrácia

V rokoch 1992-2007 vnútoraná migrácia zahŕňala iba migráciu občanov Slovinska. Od roku 2008 dáta o vnútornej migrácii zahŕňajú u občanov Slovinska ich registrovanú migráciu na trvalú adresu, ich registráciu na prechodnú adresu a štatistickú migráciu potrebnú na prípravu dát podľa novej definície obyvateľstva Slovinska, ktorá je platná od roku 2008. Od roku 2008 publikujú po prvý krát tiež dáta o vnútornej migrácii cudzincov, podľa tej istej metodológie ako u občanov Slovinska.

Zmeny bydliska na úrovni obcí

Štatistický úrad Slovinska zbiera údaje o zmenách bydliska medzi obcami. Do roku 2008 boli k dispozícii iba dáta o zmenách trvalého pobytu. Od roku 2008 sú k dispozícii zmeny miesta (settlements) pobytu za všetky skupiny obyvateľstva. Také pohyby sa nepovažujú za migráciu podľa metodológie migračnej štatistiky, sú prístupné len pre užívateľov na štatistickom úrade.

5.1.1 Česká republika

Cudzinci a počet obyvateľov ČR v súčasnosti

Pobyt cudzincov v Českej republike sa riadi zákonom č. 326/1999 Sb. o pobyte cudzincov a čiastočne zákonom č. 325/1999 Sb. o azyle v znení neskorších predpisov.

Vstup, pobyt a vycestovanie osôb z ČR je v kompetencii Polície ČR, Ministerstva vnútra ČR a Ministerstva zahraničných vecí ČR.

Cudzinec sa na území ČR môže zdržiavať prechodne alebo trvalo, s vízami alebo bez víz. V ČR sa rozlišujú tieto kategórie cudzincov podľa druhu pobytu:

Občania EHP a Švajčiarska a ich rodinní príslušníci¹⁰

- trvalý alebo prechodný pobyt v Českej republike iba registrujú, povolenie na pobyt nepotrebujú alebo
- na prechodný pobyt v ČR majú povolenie (ide skôr o potvrdenie pobytu) a tento pobyt sa im zaráta do doby rozhodujúcej na udelenie trvalého pobytu
- na trvalý pobyt v ČR majú povolenie za určitých podmienok (napr. občan EHP po 5 rokoch nepretržitého prechodného pobytu bez ďalších podmienok, po 5 rokoch nepretržitého prechodného pobytu, zamestnaný a bývajúcí na území ČR najmenej 3 roky; rodinný príslušník štátneho občana ČR, ktorý má v ČR trvalý pobyt, rodinný príslušník občana iného členského štátu EÚ, ktorý má v ČR trvalý pobyt, atď.)

Občania tretích krajín

- na krátkodobý pobyt (do 90 dní) sa môžu v ČR zdržiavať s vízami (ak sa vyžadujú) alebo bez víz, ale aj na základe medzinárodnej zmluvy, či na základe rozhodnutia vlády
- na základe víz nad 90 dní sa môžu v ČR zdržiavať maximálne rok; na tieto víza potom nadväzuje povolenie na dlhodobý pobyt
- žijúci na základe povolenia na dlhodobý pobyt, ktoré sa vydáva i na dobu dlhšiu ako jeden rok je možné ho predĺžiť (príp. môže byť vydané za určených podmienok aj bez predchádzajúceho víza nad 90 dní)
- na základe povolenia na trvalý pobyt na za určitých podmienok (napr. po 5 rokoch povolenia na dlhodobý pobyt, atď.)
- na základe udelenia azylu, vtedy pobyt rozsahom práv a povinností odpovedá trvalému pobytu

¹⁰ Rodinní príslušníci majú zvláštny pobytový režim za predpokladu, že občan EHP na území ČR žije na základe zvláštného pobytového povolenia alebo oň požiada.

Cudzinci bez ohľadu na hranice EÚ

- žiadatelia o azyl (aj z EÚ)
- cudzinci na základe dočasnej ochrany
- nelegálni cudzinci

Cudzinci a počet obyvateľov

V Českej republike však existujú **rozdiely** medzi bilanciou obyvateľstva ČSÚ a medzi počtami, ktoré vychádzajú z ISEO – Informačného systému evidencie obyvateľov, ktorý vedie Ministerstvo vnútra ČR podľa zákona č. 133/2000 Sb. o evidencii obyvateľov a rodných číslach.

Počet obyvateľov podľa Ministerstva vnútra zahŕňa:

- Všetky osoby, ktoré majú v ČR trvalé bydlisko, bez ohľadu na štátne občianstvo.
- Od roku 2001 zahŕňa aj cudzincov s vízami nad 90 dní (zákon č. 326/1999 Sb. o pobyte cudzincov) a cudzincov s priznaným azylom (zákon č. 325/1999 Sb. o azyle).
- Od 1.5.2004 (v nadväznosti na tzv. Euronovelu zákona č. 326/1999 Sb. o pobyte cudzincov) zahŕňa aj občanov ostatných krajín EÚ s prechodným pobytom na území ČR a občanov tretích krajín s dlhodobým pobytom.

Z uvedeného vyplýva, že MV ČR neuplatňuje pre dĺžku pobytu koncept 1 roka.

Počet obyvateľov podľa Českého štatistického úradu:

ČSÚ nevychádza z evidencie obyvateľov, ale publikovaný stav obyvateľstva nadväzuje na definitívne výsledky posledného sčítania ľudu a každoročne sa upravuje o počty narodených a zomretých tak, ako ich hlásia matričné úrady, a ďalej o počty prisťahovaných a vystahovaných.¹¹ Počty prisťahovaných a vystahovaných boli v rokoch 2001-2004 hlásené obecnými (mestskými) úradmi, od roku 2005 sú elektronicky preberané z Ministerstva vnútra (za občanov) a z Riaditeľstva služby cudzineckej polície ČR (za cudzincov) z CIS (Cizinecký informačný systém) a od roku 2007 sú preberané z ISEO. V budúcnosti sa predpokladá preberanie údajov z novovytvoreného registra obyvateľov.

Ministerstvo vnútra ČR teda poskytuje údaje o všetkých cudzincoch s platným pobytom v ČR (podľa údajov Cudzineckej a pohraničnej polície), kým ČSÚ sa snaží priblížiť k požadovanej definícii osôb s dlhodobým pobytom a v počte obyvateľov ČR zohľadňuje aj skutočnú, či očakávanú dĺžku pobytu cudzincov na území ČR, dlhšiu ako rok. ČSÚ teda zahŕňal cudzincov do počtu obyvateľov ČR nasledovne (na základe zmeny metodiky migrácie – definície sťahujúcej sa osoby):

- Do roku 2000 boli v počte obyvateľov zahrnuté iba osoby s trvalým pobytom
- Od roku 2001 okrem cudzincov s trvalým pobytom aj azylanti a cudzinci s vízami nad 90 dní, pokiaľ sa nevysťahovali v tom istom roku
- Od roku 2004 okrem predchádzajúcich kategórií aj cudzinci – občania EÚ a ich rodinní príslušníci s povolením na prechodný pobyt a cudzinci tretích krajín s dlhodobým pobytom, s dĺžkou pobytu rok a viac.

Teda do roku vrátane 2004 ČSÚ poskytoval údaje o počtoch cudzincov, ktorí sa na území ČR zdržiavali viac ako rok, a od roku 2005 údaje za všetkých cudzincov, okrem tých osôb, ktoré žili na území ČR na základe víz s platnosťou väčšou ako 90 dní (s platnosťou do jedného roka,

---

¹¹ Pod sťahovaním sa v ČR rozumie zmena trvalého či dlhodobého pobytu osoby za hranice územnej jednotky.

bez možnosti predĺženia víza). Vznikajúce rozdiely je možné vyčísliť a sú zverejňované každoročne v publikácii Cizinci v ČR.

Sťahovanie občanov Českej republiky je založené len na zmene trvalého pobytu.

Konštrukcia obvyklého pobytu v ČR

Keďže na základe Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 862/200 o Štatistike spoločenstva v oblasti migrácie a medzinárodnej ochrany EUROSTAT vyžaduje poskytovanie dát o migrácii za obvyklý pobyt, v Českej republike sa do kategórie „obvykle bývajúce obyvateľstvo“ v súčasnosti zahŕňajú osoby na základe dostupných štatistík. V prípade cudzincov je miestom „obvyklého pobytu“ miesto označeného aktuálneho trvalého alebo prechodného pobytu, zaevidovaného v informačnom systéme CIS. V prípade občanov Českej republiky sa berie do úvahy trvalý pobyt.

Kategória „obvykle bývajúce obyvateľstvo“ mala byť explicitne vymedzená a zisťovaná pri sčítaní 2011.

5.1.2 Rakúsko

Rakúsko má povesť pomerne striktného postoja voči prisťahovalcom. V populácii Rakúska je však vysoký podiel cudzincov. Sčítanie obyvateľstva v roku 2001, ukázalo, že viac ako 9,1% populácie tvoria cudzinci, prevažne zo štátov bývalej Juhoslávie a Turecka. Podiel narodených detí cudzím štátnym príslušníkom bol vyšší ako v USA, keď dosiahol 12,1% narodených. Pre tých, ktorí majú úmysel prisťahovať sa do Rakúska, je viacero spôsobov ako to dosiahnuť, v závislosti od dôvodu prisťahovania (práca, štúdium, zlúčenie rodiny) a od krajiny pôvodu migranta.

Rakúsko je členským štátom EÚ od roku 1995. Štátni príslušníci členských krajín EÚ môžu prísť pracovať a bývať do Rakúska slobodne. Musia sa však do troch dní po príchode zaregistrovať na miestnej policajnej stanici alebo na lokálnej ohlasovni pobytu. Po dobu troch mesiacov nepotrebujú víza ani povolenie na pobyt. Po prekročení dĺžky pobytu nad tri mesiace je cudzinec povinný požiadať o vydanie identifikačnej karty (*EWR-Lichtbildausweis*), ktorej súčasťou je aj povolenie na pobyt. Ak cudzinec žiadajúci povolenie na pobyt nemá v čase podávania žiadosti prácu, dostane povolenie na pobyt na dobu 6 mesiacov, ak prácu má, tak na 5 rokov.

Cudzinci pochádzajúci z členských krajín Európskej únie, Švajčiarska alebo krajín Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP), môžu žiť, pracovať a voľne sa pohybovať v Rakúsku tri mesiace. V prípade záujmu o pobyt presahujúci uvedenú dĺžku pobytu, musí migrant o svojom zámere informovať príslušné orgány.

EU/EHP občania usídľujúci sa v Rakúsku musia predložiť:

- doklad o zamestnaní alebo samostatnej zárobkovej činnosti v Rakúsku
- zodpovedajúce zdravotné poistenie pre seba a svojich príbuzných
- dostatočné prostriedky na živobytie
- potvrdenie o prijatí na štúdium, vzdelávací kurz, výcvik od príslušnej inštitúcie v Rakúsku

Pri splnení uvedených podmienok dostane žiadateľ povolenie „Anmeldebescheinigung“ na pobyt v Rakúsku. Občania Európskej únie a Európskeho hospodárskeho priestoru nepotrebujú žiadne ďalšie potvrdenie pre aktivity spojené s ich prácou. Jedinou podmienkou pre štátnych príslušníkov krajín EÚ a EHP pri prisťahovaní sa do Rakúska je povinnosť zaregistrovať sa do

troch dní po príchode. Súčasne musia byť držiteľmi platného pasu alebo občianskeho preukazu (identifikačnej karty).

Príbuzní občanov krajín EÚ/EHP, ktorí majú v Rakúsku povolenie na pobyt, môžu žiť v Rakúsku za predpokladu, že ide o ich:

- manžela/manželku
- deti do 21 rokov
- priamych príbuzných (rodičia, prarodičia
- iní príbuzní, ktorí mali v Rakúsku trvalé bydlisko nepretržite aspoň 10 rokov, ak ide o príbuzného manžela/manželky, viac ako 5 rokov
- iní príbuzní, ktorí potrebujú naliehavú zdravotnú starostlivosť

Vo všetkých uvedených prípadoch musí občan EÚ, resp. EHP predložiť vyhlásenie, že ide o osoby na ňom existenčne závislé.

Proces získania povolenia k pobytu v Rakúsku pre migrantov pochádzajúcich z krajín tretieho sveta je zdĺhavý, pozostáva z niekoľkých krokov, v závislosti od dôvodu prisťahovania.

Migračná štatistika v Rakúsku je založená na administratívnom prihlásení sa na pobyt a odhlásení sa z pobytu v Centrálnom registri pobytu (The Central Register of Residence – CRR). Rakúsky zákon ukladá svojim občanom povinnosť oficiálne (úradne) sa zaregistrovať v mieste svojho bydliska. V prípade zmeny bydliska je každý občan povinný zaregistrovať sa na adrese nového bydliska, na miestnom registračnom úrade. Osobné údaje o každom obyvateľovi Rakúska sú takýmto spôsobom evidované v miestnych registroch – v decentralizovaných databázach, z ktorých sa posielajú do Centrálného registra pobytu (CRR). Elektronizácia štátnej správy podnietila vznik centrálného elektronického registra. Počnúc rokom 2002 sú všetky dáta o obyvateľstve (osobné údaje a údaje o pobyte) sústredené do jedného samostatného registra. Miestne – lokálne registre obyvateľstva si aj naďalej vedú a udržiavajú vlastné evidencie obyvateľstva, ale akákoľvek zmena v evidencii sa automaticky elektronicky zaznamenáva, resp. premietne aj do Centrálného registra pobytu. Všetky dáta zaznamenané a doručené do CRR dostanú tzv. „CRR číslo“, ktoré je jedinečným identifikátorom pre každého obyvateľa Rakúska.

Migračná štatistika v Rakúsku vychádza zo spracovania individuálnych dátových záznamov na základe zmeny trvalého pobytu. Stav populácie sa spracováva podobne – spracovávaním individuálnych údajov na základe trvalého pobytu v čase hodnotenia.

Systém spracovania dát v Centrálnom registri pobytu, však nebol navrhnutý tak, aby z neho bolo možné okamžité poskytovanie údajov pre ďalšie štatistické spracovanie. Z tohto dôvodu sa dáta z Centrálného registra pobytu na Rakúskom štatistickom úrade nespracovávajú priamo, ale prostredníctvom inej databázy, ktorá obsahuje časové rady dát a ktoré sa obnovujú pri akomkoľvek doplnení, resp. zmene nových údajov z Centrálného registra pobytu.

V januári 2002 bol v Rakúsku spustený nový populačný register (register obyvateľstva) POPREG (POPulation REGister). Ide o demografický systém, ktorý možno nazvať štatistickým „dvojčaťom“ Centrálného registra pobytu. POPREG ponúka nové možnosti pre demografické analýzy a zároveň je základom pre podrobné analýzy v oblasti migračnej štatistiky. Tento nový register umožňuje „zobraziť“ stav a pohyb obyvateľstva v konkrétnom čase, resp. období, vo všetkých administratívnych (územných) jednotkách. Údaje získané prostredníctvom tohto registra na ďalšie demografické spracovanie, sa nemusia odhadovať a následne aktualizovať. V budúcnosti sa plánuje prepojenie POPREG registra s ďalšími – so systémom vzdelávania, s registrom domov a bytov atď.

Vďaka štatistickému registru obyvateľstva (POPREG), je Rakúsko prvou krajinou vo svetovom meradle, v ktorej štatistické zisťovanie je založené na striktných harmonizovaných časových kritériách.

Dáta o migrácii obyvateľstva sa zisťujú na základe dĺžky pobytu. Určenie typu pobytu na základe trvania dĺžky pobytu, je dôležité z hľadiska porovnateľnosti štatistických dát o migrácii na európskej i medzinárodnej úrovni. Platnosť trvania povoleného pobytu v Rakúsku, začína dňom registrácie, a to za predpokladu, že žiadna iná registrácia pre konkrétnu osobu nebola evidovaná minimálne 90 dní pred jeho udelením. Platnosť povoleného pobytu sa končí po uplynutí minimálne 90 dní od dátumu deregistrácie (odhlásenia sa z pobytu).

V Rakúsku existujú tri rôzne typy pobytu, definované na základe odlišnej dĺžky trvania pobytu:

1. prechodný pobyt (temporary), v dĺžke trvania 0-90 dní
2. krátkodobá migrácia (short-term migration), v dĺžke trvania 91-365 dní
3. dlhodobá migrácia (long-term migration), v dĺžke trvania 366 dní a viac

Nový štatistický systém obyvateľstva v Rakúsku klasifikuje migrantov ako osoby s obvyklým pobytom v Rakúsku v trvaní viac ako 90 dní. Osoby s pobytom kratším, sú klasifikované, ako osoby s prechodným pobytom (temporary stayers), pričom hraničným termínom je 91 dní trvania pobytu. Takáto klasifikácia platí rovnako pre zahraničnú aj vnútornú migráciu, pričom z obvyklého pobytu sú v oboch typoch migrácie, vylúčené osoby, ktorých dĺžka pobytu neprekročí spomínaných 91 dní. Z hľadiska vnútornej migrácie to znamená, že z približne 600-650 tisíc prípadov je z obvyklého pobytu vylúčených zhruba 1000-1500 prípadov ročne. Ak sa osoba do 90 dní po odhlásení z trvalého pobytu prihlási na trvalý pobyt na inej adrese, tak sa to klasifikuje ako vnútorná migrácia, a to aj v prípade, keď takáto osoba bola v uvedenej lehote v zahraničí a vrátila sa späť. Naopak v prípade prekročenia 90 dňovej lehoty na legálne prihlásenie sa k pobytu v Rakúsku, sa odchod do zahraničia a následný príchod zo zahraničia v migračnej štatistike zaznamenáva osobitne. Zmeny trvalého pobytu na rovnakej adrese (medzi dvoma bytmi v tej iste budove) migračná štatistika nespracováva – takéto dáta sú vylúčené.

Z uvedeného vyplýva, že definícia obvyklého pobytu v Rakúsku nie je totožná s definíciou podľa nariadenia EP a Rady č. 862/2007. Preto sa podľa uvedeného nariadenia z registrovaných osôb vyberajú iba tie, ktoré skutočne v Rakúsku bývali 366 dní a viac. Preto sa Rakúske štatistiky o migrácii a počte obyvateľov publikujú s ročným oneskorením.

6 KONŠTRUKCIA POČTU OBYVATEĽOV SR

6.1 Počet obyvateľov SR na základe trvalého pobytu

Trvalý pobyt zahŕňa kategórie:

- a) **Občania SR s trvalým pobytom v SR**
- b) **Občania štátov EHP a Švajčiarska** zaregistrovaní na (trvalý) pobyt v SR
- c) **Občania tretích krajín** s povolením na trvalý pobyt v SR

Zdrojom údajov o trvalom pobyte je :

- Údaje Štatistického úradu SR (Počet obyvateľov podľa pohlavia a veku) – za všetkých obyvateľov s trvalým pobytom v SR
- Register obyvateľov SR (občania i cudzinci),
- Databáza cudzincov ECU z UH CP (iba cudzinci),

Dĺžka pobytu osoby sa v neberie do úvahy. Toto je situácia platná v súčasnosti (rok 2011).

6.2 Návrh konštrukcia počtu obyvateľov SR podľa obvyklého pobytu

Obvyklý pobyt v SR nie je zavedený legislatívnou úpravou. Preto ho treba vyskladať z údajov dostupných v SR v súčasnosti.

6.2.1 Konštrukcia počtu obyvateľov SR podľa obvyklého pobytu (makróroveň)

Vychádza z Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 862/2007 o Štatistike spoločenstva v oblasti migrácie a medzinárodnej ochrany

Ako už bolo uvedené, podľa definície v článku 2 tohto nariadenia sa pod miestom „obvyklého pobytu“ rozumie miesto, kde osoba obvykle trávi čas každodenného odpočinku, bez ohľadu na dočasnú neprítomnosť za účelom rekreácie, dovolenky, návštevy u priateľov a príbuzných, služobných ciest, liečenia alebo náboženských pútí. Ak takéto informácie nie sú k dispozícii, potom sa do úvahy berie miesto legálneho (zákonného) alebo registrovaného (ohláseného) pobytu.

Podmienkou je tzv. **koncept 1 roka, t.j.:**

- **skutočná dĺžka pobytu** osoby v SR s dobou trvania 1 rok a alebo viac ako rok alebo
  - **zámer**, že osoba chce v SR žiť 1 rok alebo dlhšie ako 1 rok (predpokladaná dĺžka pobytu sa odvodzuje z povolenej doby na pobyt v SR).
-
- Návrh počtu obyvateľov SR s obvyklým pobytom je založený na legislatíve platnej pred prijatím nového zákona o pobyte cudzincov (zákon bude účinný v roku 2012).
  - Zdrojom údajov pre obvyklý pobyt sú v súčasnosti dostupné údaje o pobyte obyvateľstva (občanov aj cudzincov) v SR:

- Údaje Štatistického úradu SR (Počet obyvateľov podľa pohlavia a veku) – za všetkých obyvateľov s trvalým pobytom v SR
- Register obyvateľov SR (občania i cudzinci),
- Databáza cudzincov ECU z UH CP (iba cudzinci).

Počet obyvateľov SR s obvyklým pobytom by mal teda zahŕňať:

a) Obvyklý pobyt občanov SR

Do počtu obyvateľov s obvyklým pobytom v SR sa zahrnú:

- občania SR s trvalým pobytom v SR, ktorí nemajú prechodný pobyt v zahraničí
- občania SR s trvalým pobytom v SR, ktorí majú prechodný pobyt v zahraničí kratší ako 1 rok, resp. majú zámer žiť v zahraničí kratšie ako rok a ohlásili túto skutočnosť ohlasovni pobytu.

U trvalého pobytu v SR sa predpokladá, že osoba má zámer žiť v SR rok alebo dlhšie ako rok.

- občania SR trvale žijúci v zahraničí, prihlásení na prechodný pobyt v SR - dlhší ako 1 rok, (max. 5 rokov podľa zákona č. 253/1998 o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov).

b) Obvyklý pobyt občanov členských štátov EHP

Do počtu obyvateľov s obvyklým pobytom v SR sa zahrnú:

- občania EÚ/EHP (môžu sa registrovať na pobyt v SR)
  - pobyt na základe prvého povolenia, t.j. trvalý pobyt
  - trvalý pobyt na neobmedzenú dobu (ďalšie povolenie)

Predpokladá sa, že osoba má zámer žiť v SR rok alebo dlhšie ako rok.

c) Obvyklý pobyt občanov tretích krajín

Do počtu obyvateľov s obvyklým pobytom v SR sa zahrnú:

- občania tretích krajín, prihlásení na trvalý pobyt v SR

U trvalého pobytu sa predpokladá, že osoba má zámer žiť v SR rok a viac.

- občania tretích krajín, prihlásení na prechodný pobyt dlhší ako rok, s maximálnou dĺžkou pobytu 2 roky, v prípade štúdia na 5 rokov
- prechodný pobyt občanov tretích krajín s dlhodobým pobytom v EHP, s maximálnou dĺžkou pobytu 5 rokov
- pre zvýhodnených cudzincov, ktorí nie sú občanmi EHP, platia tie isté podmienky ako pre občanov EHP (t.j. trvalý pobyt)

d) Špecifikácia ďalších osôb zahrnutých do počtu obyvateľov s obvyklým pobytom

- **Slováci žijúci v zahraničí** sa štatisticky vykazujú v prechodnom pobyte, bez uvedenia dĺžky pobytu. Pre konštrukciu obvyklého pobytu sa predpokladá u nich pobyt rok alebo dlhší ako 1 rok.
- **Azylanti** sú zahrnutí medzi osobami s trvalým pobytom.

- **Osoby s doplnkovou ochranou** sú vykazované medzi osobami s prechodným pobytom, dĺžka trvania pobytu je 1 rok a môže sa predĺžiť.

e) Podmienené zaradenie ďalších osôb

- **Osoby s tolerovaným pobytom** v SR vzhľadom na dĺžku povolenia 180 dní sa zaradia medzi osoby s obvyklým pobytom iba vtedy, ak sa pobyt opakovane predĺži a jeho dĺžka dosiahne 1 rok alebo viac ako rok.
- **Odídenci**, keďže sa vykazujú medzi osobami s tolerovaným pobytom, platí pre nich to isté ako pre osoby s tolerovaným pobytom.

Položky obvyklého pobytu znázorňuje graf 2.

6.2.2 Konštrukcia počtu obyvateľov podľa obvyklého pobytu v okresoch SR

Návrh počtu obyvateľov s obvyklým pobytom na území okresov SR vychádza z tých istých princípov ako počet obyvateľov s obvyklým pobytom na makroúrovni (Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 862/200 o Štatistike spoločenstva v oblasti migrácie a medzinárodnej ochrany).

- **zahŕňa** tie isté skupiny osôb ako počet obyvateľov s obvyklým pobytom na makroúrovni a súčasne zohľadňuje aj ich distribúciu do okresov SR,
- u občanov SR s trvalým pobytom v SR **neberie do úvahy ich prechodný pobyt v rámci SR.**

6.1.1 Osoby, ktoré počet obyvateľov SR s obvyklým pobytom vôbec nezahŕňa:

- **občania SR s trvalým pobytom v SR** a súčasne s prechodným pobytom v zahraničí dlhším ako 1 rok, resp. so zámerom žiť v zahraničí dlhšie ako rok
- **občania SR s trvalým pobytom v zahraničí a bez prechodného pobytu v SR, príp. s prechodným pobytom v SR na dobu kratšiu ako rok**
- **cudzinci** s prechodným pobytom v SR na dobu kratšiu ako 1 rok
- **osoby s tolerovaným pobytom** v SR (vzhľadom na dĺžku povolenia - 180 dní) - bez predĺženia povolenia alebo s predĺžením tak, že skutočný a ďalší povolený pobyt nepresiahne 1 rok
- **odídenci**, keďže majú udelený tolerovaný pobyt, platí pre nich to isté ako pre osoby s tolerovaným pobytom.
- **Žiadatelia o azyl**
- **Žiadatelia o doplnkovú ochranu**
- **Žiadatelia o dočasnú ochranu**

6.2.3 Počet obyvateľov SR s obvyklým pobytom k 31.12.2010

V SR existujú dva zdroje o počte obyvateľov. Sú to údaje Štatistického úradu SR vychádzajúce z bilancií počtu obyvateľov a údaje Registra obyvateľov SR (Regob).

Počet obyvateľov SR vychádzajúci z bilancií Štatistického úradu SR obsahuje údaje podľa trvalého pobytu občanov a cudzincov spolu, t.j. údaje o trvalom pobyte obyvateľov SR, bez ohľadu na občianstvo. Podľa tohto zdroja k 31.12.2010 mala SR 5435273 obyvateľov s trvalým pobytom, z toho bolo 2793033 žien (tab. 2).

Druhým zdrojom údajov je Register obyvateľov SR, ktorý obsahuje údaje o všetkých osobách s pobytom na území SR (všetky typy pobytov). Z nich sa dajú vyselektovať osoby podľa druhu pobytu, teda aj osoby s trvalým pobytom, vrátane ich rozdelenia na občanov a cudzincov.

Pre účely konštrukcie obvyklého pobytu obyvateľov SR v tejto práci vychádzame z údajov o trvalom pobyte z bilancií Štatistického úradu.¹² Keďže ŠÚ SR má k dispozícii iba údaje o trvalom pobyte, pre účely obvyklého pobytu je nevyhnutné spojiť ich s údajmi z databázy evidencie cudzincov (ECU) Úradu Hraničnej a cudzineckej polície PPZ, a to za všetky druhy pobytu cudzincov. Z celkového počtu 62191 cudzincov v SR k 31.12.2011. V tejto databáze bolo 48297 cudzincov s trvalým pobytom. Títo cudzinci sú však už zahrnutí v počte obyvateľov s trvalým pobytom podľa bilancií ŠÚ SR¹³ (tab. 1 v prílohe). Počet občanov SR s trvalým pobytom je vypočítaný ako rozdiel medzi celkovým počtom obyvateľov z bilancie ŠÚ SR a počtu cudzincov z trvalým pobytom z ECU ÚH CP.

Z týchto dvoch zdrojov vychádzame aj pri konštrukcii počtu obyvateľov s obvyklým pobytom, a to tak, že k počtu obyvateľov s trvalým pobytom (občanov SR i cudzincov - občanov EHP, ako aj cudzincov z tretích krajín) pripočítame cudzincov s ďalšími typmi pobytov (z databázy ECU), ktoré vyhovujú definícii obvyklého pobytu podľa Nariadenia EP a Rady č. 862/2007. Treba zdôrazniť, že všetky druhy pobytov použité na konštrukciu obvyklého pobytu musia spĺňať tzv. kritérium 1 roka, t.j. že každá osoba musí v SR žiť aspoň 1 rok (1 rok alebo viac ako rok) alebo musí mať zámer žiť v SR aspoň 1 rok (možno to o predpokladať napr. na základe povolenia na pobyt). U trvalého pobytu sa automaticky predpokladá, že osoba žije alebo má zámer žiť v SR rok alebo viac ako rok.

Druhy pobytov vychádzajúce zo súčasnej legislatívy SR, ktoré sú súčasťou obvyklého pobytu sú nasledovné:

- Trvalý pobyt (charakterizovaný vyššie)
- Prechodný pobyt – týka sa iba občanov tretích krajín¹⁴. Celkove bolo v uvedenom súbore 11008 osôb s prechodným pobytom. Po odrátaní Slovákov žijúcich v zahraničí zostalo v súbore 8649 osôb s prechodným pobytom. Z nich bolo 1548 takých, ktoré mali povolenie na pobyt do jedného roka a do obvyklého pobytu sme ich nezaráтали. 7096 osôb (4471 mužov a 2625 žien) malo povolenie na prechodný pobyt s dĺžkou pobytu rok alebo rok a viac. Tu ide o skutočnú alebo o predpokladanú – zamýšľanú dĺžku pobytu, súčasťou obvyklého pobytu sú tieto osoby jednoznačne. U 5 osôb nebola v databáze uvedená dĺžka povolenia na pobyt. U týchto osôb sme brali do úvahy skutočnú dĺžku pobytu, všetkých 5 osôb žilo v SR dlhšie ako 1 rok – preto sme ich do súboru osôb s obvyklým pobytom zaradili. Spolu teda možno do obvyklého pobytu zaradiť 7101 osôb s prechodným pobytom, z toho 2626 žien.¹⁵
- Slovákov žijúcich v zahraničí sme vyseletovali z počtu osôb s prechodným pobytom. Podľa v súčasnosti platného zákona Slováci žijúci v zahraničí majú právo zdržiavať sa v SR na základe Osvedčenia a po zaregistrovaní na prechodný pobyt. Povolenie na prechodný pobyt sa podľa zákona č. 48/2002 Z. z. od Slovákov žijúcich v zahraničí

¹² Podkladová analýza konkrétnych údajov z jednotlivých zdrojov (Bilancia ŠÚ SR, Register obyvateľstva, evidencia cudzincov ECU Úradu Hraničnej a cudzineckej polície), aplikácia kritérií obvyklého pobytu pre ich zaradenie medzi položky obvyklého pobytu a počty obyvateľov s obvyklým pobytom v okresoch SR sú obsahom čiastkovej úlohy: Jurčová, D. 2011. Stav obyvateľstva podľa rôznych druhov pobytu, Bratislava, Infostat.

¹³ V počte cudzincov s trvalým pobytom sú zahrnutí aj azylanti. Konštrukcia obvyklého pobytu vychádzajúca z údajov o trvalom pobyte z Registra obyvateľov, ktoré sú v súčasnosti k dispozícii, by bola podobná.

¹⁴ V databáze sa nachádza aj 1 osoba z EHP (ČR) s (prechodným pobytom od roku 2002), t.j. z obdobia pred vstupom SR do EÚ.

¹⁵ V počte cudzincov s prechodným pobytom sú zahrnutí aj cudzinci s doplnkovou ochranou.

nevyžaduje. Pre účely obvyklého pobytu predpokladáme, že tieto osoby budú žiť v SR (alebo skutočne žijú) 1 rok alebo viac ako rok, a teda ich zarátame medzi osoby s obvyklým pobytom. V uvedenom súbore cudzincov bolo 4907 osôb s Osvedčením Slováka žijúceho v zahraničí.¹⁶

- Tolerovaný pobyt - možno analyzovať podobne ako prechodný pobyt. Celkový počet cudzincov s tolerovaným pobytom v súbore bol 317 osôb. Z toho 73 osôb malo povolený pobyt kratší ako 1 rok, pre 101 osôb – 89 mužov a 12 žien – bola celková dĺžka pobytu (skutočná alebo predpokladaná na základe povolenia) v dĺžke trvania 1 rok alebo 1 rok a viac, tieto osoby sa teda zarátajú do obvyklého pobytu. Dĺžka povolenia na pobyt nebola uvedená u 143 osôb, ale bol uvedený iba začiatok pobytu. Preto bolo možné určiť skutočnú dĺžku pobytu. Zo 143 osôb malo ku koncu roka 2010 132 osôb pobyt najmenej rok, t.j. spĺňalo kritérium jedného roka. 11 osôb (mužov) toto kritérium nespĺňalo a do obvyklého pobytu sa nezaradili.¹⁷ Spolu do obvyklého pobytu možno zaradiť 233 osôb s tolerovaným pobytom, z toho 23 žien.

Keďže tolerovaný pobyt sa udeľuje maximálne na 180 dní, ide vo väčšine prípadov o opakované predlžovanie tolerovaného pobytu, najmä z dôvodu výkonu väzby cudzinca a celkový pobyt môže dosiahnuť aj niekoľko rokov. Znamená to, že zahrnutie cudzincov s tolerovaným pobytom medzi cudzincov s obvyklým pobytom vyžaduje opätovné predlžovanie pobytu, a to tak, aby celková dĺžka pobytu dosiahla aspoň 1 rok.

Možno zhrnúť, že **obvyklý pobyt obyvateľov SR** sa skladá z týchto položiek (so zohľadnením kritéria 1 roka):

- Trvalý pobyt: 5435273 osôb, z toho 48 297 cudzincov
- Prechodný pobyt: 7101 osôb
- Prechodný pobyt Slovákov žijúcich v zahraničí: 4907 osôb
- Tolerovaný pobyt: 233 osôb
- **K 31.12.2010 mala Slovenská republika 5447514 obyvateľov s obvyklým pobytom**, z toho bolo 2649886 mužov a 2797628 žien.

Údaje o obvyklom pobyte a jeho štruktúre sú uvedené v prílohe, tab. 1.

Z porovnania počtu obyvateľov SR s trvalým a prechodným pobytom (dáta ŠÚ SR a ECU ÚH CP) vyplýva, že oproti trvalému pobytu je počet obyvateľov s obvyklým pobytom vyšší o 12241 osôb (o 7646 mužov a 4695 žien), t.j. o 0,23 %. Z hľadiska okresov sú najväčšie rozdiely v prospech obvyklého pobytu v okresoch Bratislava I až IV, a v okrese Sobrance, a to vo výške viac ako 1 %, s maximom v okrese Bratislava I vo výške 1,74 %.

Porovnanie počtu obyvateľov SR s trvalým a s prechodným pobytom je uvedené v tabuľke č. 2 prílohy.

¹⁶ Slováci žijúci v zahraničí sa evidujú v prechodnom pobyte cudzincov, hoci podľa zákona č. 474/2005 Z. z. sú tam zaradení aj občania SR s trvalým pobytom v zahraničí.

¹⁷ V počte cudzincov s tolerovaným pobytom sú zahrnutí aj odídenci.

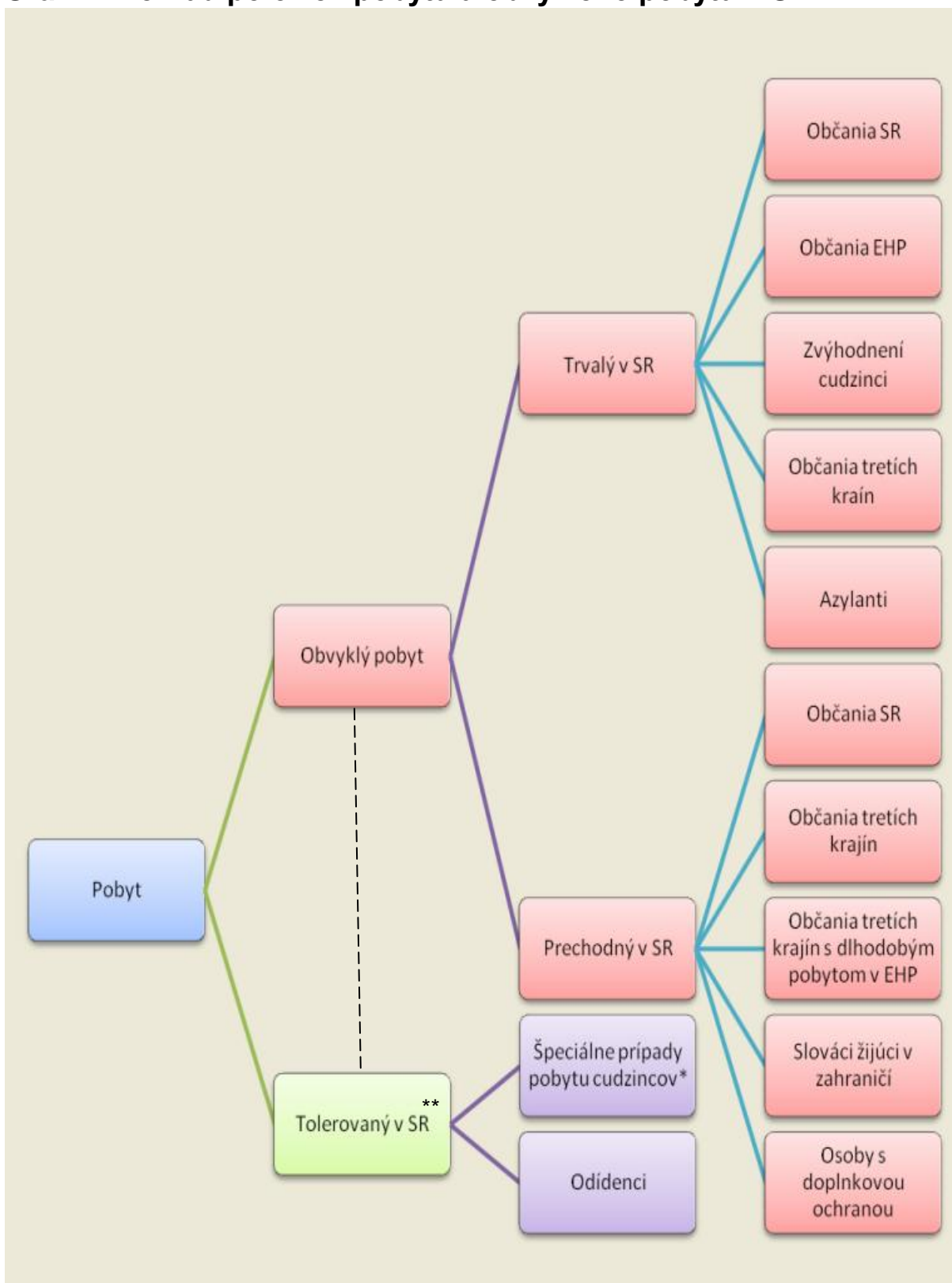
Zostávajú však otvorené niektoré otázky:

- Do počtu obyvateľov s obvyklým pobytom by bolo treba zahrnúť aj občanov s trvalým pobytom v SR, ktorí oznámili ohlasovni pobytu, že odchádzajú do zahraničia prechodne, na dobu najmenej 1 rok. Takéto údaje však zatiaľ nemáme k dispozícii.
- Je zrejmé, že u občanov s trvalým pobytom v SR neberieme do úvahy ich prechodný pobyt v rámci SR. Takáto možnosť zostáva do budúcnosti otvorená.¹⁸

---

¹⁸ Napríklad v Českej republike u občanov berú pre potreby obvyklého pobytu do úvahy v rámci ČR len trvalý pobyt, ale v Slovinsku zaviedli rovnaké pravidlá pre obvyklý pobyt občanov aj cudzincov.

Graf 2: Prehľad položiek pobytu a obvyklého pobytu v SR

*Vysvetlivky sú uvedené pri obr. 1

**Tolerovaný pobyt môže byť súčasťou obvyklého pobytu iba vtedy, ak sa udeľ opakovane a súčet dĺžok pobytu dosiahne jeden rok alebo rok a viac.

ZÁVER

Obvyklý pobyt v SR je v súčasnosti možné vyskladať z dostupných druhov registrovaného pobytu. Pritom musí byť dodržaná tzv. kritérium 1 roka, t.j. aby osoby s istým druhom pobytu žili v SR aspoň rok alebo sa o nich predpokladá, že majú zámer žiť v SR aspoň rok.

Do obvyklého pobytu v SR možno zahrnúť:

- Trvalý pobyt občanov a cudzincov

Ide o osoby, ktoré žijú v SR aspoň rok, alebo keďže ide o trvalý pobyt, sa o nich predpokladá, že sa v SR budú zdržiavať rok alebo viac ako rok.

- Prechodný pobyt cudzincov (z tretích krajín)

Do úvahy sa berie skutočná dĺžka pobytu (1 rok alebo viac ako rok) alebo dĺžka pobytu odvodená od dĺžky povolenia na prechodný pobyt.

- Tolerovaný pobyt

Je súčasťou obvyklého pobytu iba v prípade opätovného predĺženia povolenia (povolenie sa udeľuje na 180 dní)

- Prechodný pobyt Slovákov žijúcich v zahraničí

Slováci žijúci v zahraničí podľa doteraz platnej legislatívy nepotrebovali povolenie na pobyt, stačilo sa im zaregistrovať a predložiť Osvedčenie Slováka žijúceho v zahraničí, dĺžka pobytu sa neurčovala. Evidujú sa medzi cudzincami s prechodným pobytom. Preto sa v položkách obvyklého pobytu uvádzajú samostatne a predpokladá sa o nich, že v SR majú zámer žiť aspoň rok

Treba však upozorniť na to, že zrejme nie všetci sú cudzincami na území SR, nakoľko podľa zákona č. 474/2005 Z. z. o Slovákoch žijúcich v zahraničí a zmene a doplnení niektorých predpisov sa v §1 a) uvádza: „...Slovákom žijúcim v zahraničí je osoba, ktorá nemá trvalý pobyt na území SR a je štátnym občanom SR alebo nie je štátnym občanom...“. Preto ich evidovanie medzi cudzincami je problematické, resp. nie všetci by mali byť evidovaní medzi cudzincami.

Do obvyklého pobytu by bolo treba zahrnúť aj občanov SR žijúcich prechodne v zahraničí, ktorí v príslušnej ohlasovni pobytu oznámili svoj zámer žiť v zahraničí rok alebo dlhšie ako rok. Takéto dáta zatiaľ neboli k dispozícii.

U občanov SR, podobne ako v Českej republike, neberieme do úvahy ich prechodný pobyt v rámci SR, t.j. zatiaľ berieme do úvahy iba ich trvalý pobyt.

Zo skúseností zahraničných krajín vyplývajú rôzne prístupy k zabezpečeniu údajov pre účely obvyklého pobytu podľa Nariadenia EP a Rady (ES) č. 862/2007. V Slovinsku úplne zmenili legislatívu a od referenčného roku 2008 sú schopní poskytovať údaje k obvyklému pobytu rovnako za občanov i cudzincov. V Českej republike berú u občanov do úvahy iba trvalý pobyt u cudzincov aj ostatné druhy pobytu, okrem tých osôb, ktoré žili na území ČR na základe víz s platnosťou väčšou ako 90 dní (s platnosťou do jedného roku, bez možnosti predĺženia víza).

Rakúsky systém je najpresnejší, pretože pre účely obvyklého pobytu berie do úvahy iba tých cudzincov, ktorí v Rakúsku skutočne žili najmenej 1 rok. Kvôli tomu však poskytuje údaje s oneskorením o viac ako rok (t.j. za rok 2010 poskytne údaje na jar 2012).

Možno konštatovať, že návrh konštrukcie počtu obyvateľov SR podľa prechodného pobytu je do istej miery kombináciou prístupu Slovinska a Českej republiky a do budúcnosti si bude vyžadovať ďalšie sprecizovanie jednotlivých položiek obvyklého pobytu.

LITERATÚRA

1. Cizinci v České republice 2010. Praha: ČSÚ 2010.
2. Koncepce výběru a zpracování statistických údajů spojených s migrací a integrací cizinců na území České republiky. Praha: ČSÚ 2010.
3. Lebhart, G., Neustädter, Ch., Kytir, J. 2007. The new Population Register at Statistics Austria , Conceptualization and Methodology for Register- Based Flow and Stock Statistics. Austrian Journal of Statistics, Volume 36 (2007), Number 4, pp. 277-289.
4. Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 862/2007 o Štatistike spoločenstva o migrácii a medzinárodnej ochrane. Úradný vestník EÚ L 199/23, 31.7.2007.
5. Natural and migration changes of population of Slovenia. Methodological explanation. Stiahnuté: 2.6.2011. http://www.stat.si/doc/metod_pojasnila/05-021-ME.htm.
6. Štatistický prehľad legálnej a nelegálnej migrácie v Slovenskej republike 2010. Úrad Hraničnej a cudzineckej polície Ministerstva vnútra SR. http://www.minv.sk/swift_data/source/policia/uhcp/rocnky/rok_2010/2010-rocenka-UHCP-SK.pdf
7. Zákon č. 253/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov (Zákon o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky).
8. Zákon č. 48/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov (Zákon o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov).
9. Zákon č. 474/2005 Z. z. (Zákon o Slovákoch žijúcich v zahraničí a o zmene a doplnení niektorých zákonov).
10. Zákon č. 480/2002 Z. z. (Zákon o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Internetové zdroje:

<http://www.justlanded.com/english/Austria/Austria-Guide/Visas-Permits/Residence-permits>

<http://www.help.gv.at/Content.Node/135/Seite.1350000.html>

<http://www.workpermit.com/austria/austria.htm>

<http://www.statistics.sk/>

<http://www.czso.cz/>

<http://www.statistik.at/>

<http://www.stat.si/>

<http://www.minv.sk/>

TABUĽKOVÁ PRÍLOHA

Tab. 1 Štruktúra obyvateľstva SR s obvyklým pobytom k 31.12.2010 (Zdroj: ŠÚ SR a ECU ÚH CP)

kód	okres	Občania SR			Cudzinci v SR												Obyvatelia SR		
		Trvalý pobyt			Trvalý pobyt			Prechodný pobyt			Slováci žijúci v zahr.			Tolerovaný pobyt			Obvyklý pobyt		
		muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu
101	Bratislava I	17795	20850	38645	1629	812	2441	301	197	498	54	46	100	104	12	116	19883	21917	41800
102	Bratislava II	50628	60536	111164	1752	848	2600	514	286	800	216	128	344	1	1	2	53111	61799	114910
103	Bratislava III	28397	33393	61790	1294	782	2076	494	286	780	139	82	221	1	3	4	30325	34546	64871
104	Bratislava IV	44604	50315	94919	1281	892	2173	300	216	516	314	212	526	0	1	1	46499	51636	98135
105	Bratislava V	54993	60499	115492	936	565	1501	169	110	279	147	127	274	2	0	2	56247	61301	117548
106	Malacky	33775	35390	69165	536	235	771	58	41	99	123	53	176	1	0	1	34493	35719	70212
107	Pezinok	28548	30533	59081	298	168	466	57	30	87	40	26	66	1	0	1	28944	30757	59701
108	Senec	31698	33842	65540	558	304	862	212	113	325	151	95	246	0	0	0	32619	34354	66973
201	Dunajská Streda	56777	60466	117243	952	412	1364	37	20	57	31	22	53	2	0	2	57799	60920	118719
202	Galanta	45994	48645	94639	1188	625	1813	159	90	249	24	19	43	0	0	0	47365	49379	96744
203	Hlohovec	22104	22954	45058	104	51	155	12	8	20	7	5	12	41	0	41	22268	23018	45286
204	Piešťany	30498	33253	63751	425	161	586	87	62	149	33	32	65	0	2	2	31043	33510	64553
205	Senica	29704	31021	60725	398	266	664	9	6	15	23	16	39	0	0	0	30134	31309	61443
206	Skalica	23107	24141	47248	401	222	623	8	3	11	3	5	8	0	0	0	23519	24371	47890
207	Trnava	61975	65734	127709	1142	361	1503	155	66	221	166	73	239	17	0	17	63455	66234	129689
301	Bánovce nad Bebravou	18403	19258	37661	112	63	175	8	3	11	14	18	32	0	0	0	18537	19342	37879
302	Ilava	29484	30798	60282	192	119	311	45	29	74	7	10	17	8	0	8	29736	30956	60692
303	Myjava	13383	14163	27546	118	62	180	7	4	11	26	16	42	0	0	0	13534	14245	27779
304	Nové Mesto nad Váhom	30279	32107	62386	189	133	322	13	6	19	37	10	47	0	0	0	30518	32256	62774
305	Partizánske	22805	24001	46806	197	83	280	9	3	12	11	4	15	0	0	0	23022	24091	47113
306	Považská Bystrica	31184	32452	63636	161	93	254	34	3	37	5	5	10	0	0	0	31384	32553	63937
307	Prievidza	67732	70273	138005	1289	241	1530	52	26	78	27	15	42	1	1	2	69101	70556	139657
308	Púchov	22091	23145	45236	132	83	215	42	7	49	23	19	42	0	0	0	22288	23254	45542
309	Trenčín	54912	58214	113126	648	220	868	59	27	86	24	18	42	0	0	0	55643	58479	114122
401	Komárno	50490	54274	104764	1208	442	1650	72	28	100	9	5	14	1	0	1	51780	54749	106529
402	Levice	55797	60495	116292	669	295	964	13	6	19	21	13	34	1	0	1	56501	60809	117310
403	Nitra	78513	84591	163104	1240	667	1907	116	35	151	133	143	276	1	0	1	80003	85436	165439
404	Nové Zámky	69497	74822	144319	864	403	1267	84	41	125	43	32	75	0	0	0	70488	75298	145786
405	Šaľa	26031	27510	53541	219	143	362	28	25	53	5	2	7	0	0	0	26283	27680	53963
406	Topoľčany	35997	37520	73517	310	158	468	22	6	28	9	9	18	1	0	1	36339	37693	74032
407	Zlaté Moravce	20620	21769	42389	131	77	208	18	4	22	1	1	2	0	0	0	20770	21851	42621

Tab. 1 Štruktúra obyvateľstva SR s obvyklým pobytom k 31.12.2010 (Zdroj: ŠÚ SR a ECU ÚH CP)

pokračovanie

		Občania SR			Cudzinci v SR												Obyvatelia SR		
		Trvalý pobyt			Trvalý pobyt			Prechodný pobyt			Slováci žijúci v zahr.			Tolerovaný pobyt			Obvyklý pobyt		
kód	okres	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu
501	Bytča	15264	15754	31018	61	32	93	1	1	2	1	1	2	0	0	0	15327	15788	31115
502	Čadca	45467	46219	91686	348	225	573	23	8	31	1	1	2	0	0	0	45839	46453	92292
503	Dolný Kubín	19355	20031	39386	102	65	167	9	7	16	2	2	4	0	0	0	19468	20105	39573
504	Kysucké Nové Mesto	16703	17186	33889	72	53	125	4	3	7	2	2	4	0	0	0	16781	17244	34025
505	Liptovský Mikuláš	35175	37645	72820	251	182	433	15	14	29	9	9	18	0	0	0	35450	37850	73300
506	Martin	46923	49883	96806	461	373	834	20	10	30	17	12	29	1	0	1	47422	50278	97700
507	Námestovo	29968	29552	59520	117	117	234	5	3	8	11	8	19	0	0	0	30101	29680	59781
508	Ružomberok	28326	30409	58735	245	133	378	30	20	50	10	8	18	1	0	1	28612	30570	59182
509	Turčianske Teplice	8114	8498	16612	27	20	47	6	3	9	1	4	5	0	0	0	8148	8525	16673
510	Tvrdošín	17897	17990	35887	155	105	260	5	1	6	3	1	4	0	0	0	18060	18097	36157
511	Žilina	76341	81006	157347	893	531	1424	157	152	309	31	11	42	5	0	5	77427	81700	159127
601	Banská Bystrica	52205	57974	110179	550	300	850	43	34	77	62	62	124	3	0	3	52863	58370	111233
602	Banská Štiavnica	7993	8572	16565	51	22	73	10	6	16	5	2	7	0	0	0	8059	8602	16661
603	Brezno	30841	32657	63498	127	77	204	13	3	16	7	7	14	0	0	0	30988	32744	63732
604	Detva	15818	16604	32422	54	38	92	2	3	5	7	8	15	0	0	0	15881	16653	32534
605	Krupina	10893	11603	22496	59	52	111	0	0	0	25	14	39	0	0	0	10977	11669	22646
606	Lučenec	34386	37820	72206	323	202	525	11	13	24	4	4	8	0	0	0	34724	38039	72763
607	Poltár	10857	11539	22396	80	22	102	0	0	0	3	1	4	0	0	0	10940	11562	22502
608	Revúca	19705	20515	40220	113	73	186	13	11	24	12	4	16	0	0	0	19843	20603	40446
609	Rimavská Sobota	39834	42467	82301	289	164	453	17	16	33	13	6	19	0	0	0	40153	42653	82806
610	Veľký Krtíš	21816	23358	45174	357	123	480	2	3	5	15	13	28	0	0	0	22190	23497	45687
611	Zvolen	32087	35030	67117	265	167	432	26	17	43	57	21	78	0	0	0	32435	35235	67670
612	Žarnovica	13080	13492	26572	77	63	140	8	2	10	1	3	4	0	0	0	13166	13560	26726
613	Žiar nad Hronom	22784	24452	47236	130	58	188	11	3	14	12	5	17	0	0	0	22937	24518	47455

Tab. 1 Štruktúra obyvateľstva SR s obvyklým pobytom k 31.12.2010 (Zdroj: ŠÚ SR a ECU ÚH CP)

pokračovanie

		Občania SR			Cudzinci v SR												Obyvatelia SR		
		Trvalý pobyt			Trvalý pobyt			Prechodný pobyt			Slováci žijúci v zahr.			Tolerovaný pobyt			Obvyklý pobyt		
kód	okres	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu
701	Bardejov	38010	38900	76910	174	203	377	32	21	53	4	9	13	0	0	0	38220	39133	77353
702	Humenné	31139	32407	63546	132	146	278	42	30	72	43	20	63	0	0	0	31356	32603	63959
703	Kežmarok	34054	34490	68544	181	203	384	25	16	41	5	3	8	0	0	0	34265	34712	68977
704	Levoča	16374	16583	32957	57	49	106	19	6	25	1		1	0	0	0	16451	16638	33089
705	Medzilaborce	5852	6123	11975	35	42	77	11	6	17	14	6	20	0	0	0	5912	6177	12089
706	Poprad	50610	53701	104311	452	305	757	48	31	79	8	9	17	0	0	0	51118	54046	105164
707	Prešov	81193	85558	166751	516	349	865	71	45	116	53	42	95	0	0	0	81833	85994	167827
708	Sabinov	28796	28853	57649	49	53	102	8	5	13	5	5	10	0	0	0	28858	28916	57774
709	Snina	18611	19490	38101	105	132	237	18	8	26	110	84	194	0	0	0	18844	19714	38558
710	Stará Ľubovňa	25978	26124	52102	104	129	233	14	10	24	11	9	20	0	0	0	26107	26272	52379
711	Stropkov	10236	10397	20633	54	39	93	7	4	11	8	8	16	0	0	0	10305	10448	20753
712	Svidník	16127	16791	32918	133	91	224	19	9	28	16	9	25	0	0	0	16295	16900	33195
713	Vranov nad Topľou	38925	40044	78969	215	129	344	23	18	41	28	15	43	0	0	0	39191	40206	79397
801	Gelnica	15443	15885	31328	66	46	112	1	2	3		3	3	0	0	0	15510	15936	31446
802	Košice I	30951	35192	66143	632	410	1042	148	98	246	32	23	55	4	1	5	31767	35724	67491
803	Košice II	38311	41668	79979	547	309	856	119	72	191	45	34	79	10	1	11	39032	42084	81116
804	Košice III	14291	15170	29461	86	55	141	12	8	20	13	9	22	1	0	1	14403	15242	29645
805	Košice IV	26157	29478	55635	396	233	629	81	22	103	45	17	62	0	0	0	26679	29750	56429
806	Košice-okolie	57268	58604	115872	257	193	450	13	12	25	15	12	27	2	0	2	57555	58821	116376
807	Michalovce	53205	56284	109489	333	344	677	36	29	65	140	66	206	0	0	0	53714	56723	110437
808	Rožňava	29772	31749	61521	177	129	306	12	6	18	4	1	5	0	0	0	29965	31885	61850
809	Sobrance	11297	11744	23041	69	103	172	17	9	26	144	69	213	0	0	0	11527	11925	23452
810	Spišská Nová Ves	48043	49354	97397	245	142	387	51	21	72	8	4	12	0	0	0	48347	49521	97868
811	Trebišov	50882	53995	104877	273	212	485	23	18	41	32	19	51	0	1	1	51210	54245	105455
SR spolu		2611172	2775804	5386976	31068	17229	48297	4475	2626	7101	2961	1946	4907	210	23	233	2649886	2797628	5447514

Vysvetlivky:

1. Údaje o trvalom pobyte občanov sú rozdielom medzi trvalým pobytom obyvateľstva SR (z bilancii ŠÚ SR) a počtom cudzincov s trvalým pobytom v SR podľa ÚH CP.
2. Cudzinci s trvalým pobytom sú cudzinci z EHP a tretích krajín podľa ÚH CP.
3. Cudzinci s prechodným pobytom sú občania tretích krajín bez Slovákov žijúcich v zahraničí, so skutočným pobytom alebo predpokladaným pobytom (podľa dĺžky povolenia na prechodný pobyt) v trvaní aspoň 1 rok. U Slovákov žijúcich v zahraničí sa predpokladá dĺžka pobytu v trvaní najmenej 1 rok. Zdroj údajov: ÚH CP.
4. U osôb s tolerovaným pobytom sa berie do úvahy skutočná alebo dĺžka pobytu predpokladaná na základe povolenia tak, aby celková doba pobytu dosahovala najmenej 1 rok. Zdroj údajov: ÚH CP.
5. Tabuľka neobsahuje údaje o občanoch s trvalým pobytom v SR a súčasne s prechodným pobytom v zahraničí v trvaní 1 rok alebo viac ako rok. Zdroj údajov: ÚH CP.

Tab. 2 Porovnanie obyvateľstva SR s trvalým a prechodným pobytom

		Obyvatelia									
		Trvalý pobyt			Obvyklý pobyt			Rozdiel			v %
kód	okres	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	
101	Bratislava I	19424	21662	41086	19883	21917	41800	459	255	714	1,74
102	Bratislava II	52380	61384	113764	53111	61799	114910	731	415	1146	1,01
103	Bratislava III	29691	34175	63866	30325	34546	64871	634	371	1005	1,57
104	Bratislava IV	45885	51207	97092	46499	51636	98135	614	429	1043	1,07
105	Bratislava V	55929	61064	116993	56247	61301	117548	318	237	555	0,47
106	Malacky	34311	35625	69936	34493	35719	70212	182	94	276	0,39
107	Pezinok	28846	30701	59547	28944	30757	59701	98	56	154	0,26
108	Senec	32256	34146	66402	32619	34354	66973	363	208	571	0,86
201	Dunajská Streda	57729	60878	118607	57799	60920	118719	70	42	112	0,09
202	Galanta	47182	49270	96452	47365	49379	96744	183	109	292	0,30
203	Hlohovec	22208	23005	45213	22268	23054	45286	60	49	73	0,16
204	Piešťany	30923	33414	64337	31043	33510	64553	120	96	216	0,34
205	Senica	30102	31287	61389	30134	31309	61443	32	22	54	0,09
206	Skalica	23508	24363	47871	23519	24371	47890	11	8	19	0,04
207	Trnava	63117	66095	129212	63455	66235	129689	338	140	477	0,37
301	Bánovce nad Bebravou	18515	19321	37836	18537	19342	37879	22	21	43	0,11
302	Ilava	29676	30917	60593	29736	30957	60692	60	40	99	0,16
303	Myjava	13501	14225	27726	13534	14245	27779	33	20	53	0,19
304	Nové Mesto nad Váhom	30468	32240	62708	30518	32256	62774	50	16	66	0,11
305	Partizánske	23002	24084	47086	23022	24091	47113	20	7	27	0,06
306	Považská Bystrica	31345	32545	63890	31384	32553	63937	39	8	47	0,07
307	Prievidza	69021	70514	139535	69101	70556	139657	80	42	122	0,09
308	Púchov	22223	23228	45451	22288	23254	45542	65	26	91	0,20
309	Trenčín	55560	58434	113994	55643	58479	114122	83	45	128	0,11
401	Komárno	51698	54716	106414	51780	54749	106529	82	33	115	0,11
402	Levice	56466	60790	117256	56501	60809	117310	35	19	54	0,05
403	Nitra	79753	85258	165011	80003	85436	165439	250	178	428	0,26
404	Nové Zámky	70361	75225	145586	70488	75298	145786	127	73	200	0,14
405	Šaľa	26250	27653	53903	26283	27680	53963	33	27	60	0,11
406	Topoľčany	36307	37678	73985	36339	37693	74032	32	15	47	0,06
407	Zlaté Moravce	20751	21846	42597	20770	21851	42621	19	5	24	0,06

Tab. 2 Porovnanie obyvateľstva SR s trvalým a prechodným pobytom

pokračovanie

		Obyvatelia									
		Trvalý pobyt			Obvyklý pobyt			Rozdiel			
kód	okres	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	v %
501	Bytča	15325	15786	31111	15327	15788	31115	2	2	4	0,01
502	Čadca	45815	46444	92259	45839	46453	92292	24	9	33	0,04
503	Dolný Kubín	19457	20096	39553	19468	20105	39573	11	9	20	0,05
504	Kysucké Nové Mesto	16775	17239	34014	16781	17244	34025	6	5	11	0,03
505	Liptovský Mikuláš	35426	37827	73253	35450	37850	73300	24	23	47	0,06
506	Martin	47384	50256	97640	47422	50278	97700	38	22	60	0,06
507	Námestovo	30085	29669	59754	30101	29680	59781	16	11	27	0,05
508	Ružomberok	28571	30542	59113	28612	30570	59182	41	28	69	0,12
509	Turčianske Teplice	8141	8518	16659	8148	8525	16673	7	7	14	0,08
510	Tvrdošín	18052	18095	36147	18060	18097	36157	8	2	10	0,03
511	Žilina	77234	81537	158771	77427	81700	159127	193	163	356	0,22
601	Banská Bystrica	52755	58274	111029	52863	58370	111233	108	96	204	0,18
602	Banská Štiavnica	8044	8594	16638	8059	8602	16661	15	8	23	0,14
603	Brezno	30968	32734	63702	30988	32744	63732	20	10	30	0,05
604	Detva	15872	16642	32514	15881	16653	32534	9	11	20	0,06
605	Krupina	10952	11655	22607	10977	11669	22646	25	14	39	0,17
606	Lučenec	34709	38022	72731	34724	38039	72763	15	17	32	0,04
607	Poltár	10937	11561	22498	10940	11562	22502	3	1	4	0,02
608	Revúca	19818	20588	40406	19843	20603	40446	25	15	40	0,10
609	Rimavská Sobota	40123	42631	82754	40153	42653	82806	30	22	52	0,06
610	Veľký Krtíš	22173	23481	45654	22190	23497	45687	17	16	33	0,07
611	Zvolen	32352	35197	67549	32435	35235	67670	83	38	121	0,18
612	Žarnovica	13157	13555	26712	13166	13560	26726	9	5	14	0,05
613	Žiar nad Hronom	22914	24510	47424	22937	24518	47455	23	8	31	0,07

Tab. 2 Porovnanie obyvateľstva SR s trvalým a prechodným pobytom

pokračovanie

		Obyvatelia									
		Trvalý pobyt			Obvyklý pobyt			Rozdiel			
kód	okres	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	v %
701	Bardejov	38184	39103	77287	38220	39133	77353	36	30	66	0,09
702	Humenné	31271	32553	63824	31356	32603	63959	85	50	135	0,21
703	Kežmarok	34235	34693	68928	34265	34712	68977	30	19	49	0,07
704	Levoča	16431	16632	33063	16451	16638	33089	20	6	26	0,08
705	Medzilaborce	5887	6165	12052	5912	6177	12089	25	12	37	0,31
706	Poprad	51062	54006	105068	51118	54046	105164	56	40	96	0,09
707	Prešov	81709	85907	167616	81833	85994	167827	124	87	211	0,13
708	Sabinov	28845	28906	57751	28858	28916	57774	13	10	23	0,04
709	Snina	18716	19622	38338	18844	19714	38558	128	92	220	0,57
710	Stará Ľubovňa	26082	26253	52335	26107	26272	52379	25	19	44	0,08
711	Stropkov	10290	10436	20726	10305	10448	20753	15	12	27	0,13
712	Svidník	16260	16882	33142	16295	16900	33195	35	18	53	0,16
713	Vranov nad Topľou	39140	40173	79313	39191	40206	79397	51	33	84	0,11
801	Gelnica	15509	15931	31440	15510	15936	31446	1	5	6	0,02
802	Košice I	31583	35602	67185	31767	35724	67491	184	122	306	0,46
803	Košice II	38858	41977	80835	39032	42084	81116	174	107	281	0,35
804	Košice III	14377	15225	29602	14403	15242	29645	26	17	43	0,15
805	Košice IV	26553	29711	56264	26679	29750	56429	126	39	165	0,29
806	Košice-okolie	57525	58797	116322	57555	58821	116376	30	24	54	0,05
807	Michalovce	53538	56628	110166	53714	56723	110437	176	95	271	0,25
808	Rožňava	29949	31878	61827	29965	31885	61850	16	7	23	0,04
809	Sobrance	11366	11847	23213	11527	11925	23452	161	78	239	1,03
810	Spišská Nová Ves	48288	49496	97784	48347	49521	97868	59	25	84	0,09
811	Trebišov	51155	54207	105362	51210	54245	105455	55	38	93	0,09
	Spolu	2642240	2793033	5435273	2649886	2797628	5447514	7646	4595	12241	0,23

Zdroj: ŠÚ SR a ECU ÚH CP; vlastné výpočty.

Vydal: INFOSTAT
Inštitút informatiky a štatistiky,
Dúbravská cesta 3
845 24 Bratislava 45

V edícii: Aktá

Pod číslom: 4

Vedúci redaktor: vedúci úseku/odboru

Výkonný redaktor: Tibor Papp, PhD.

Počet strán: 40

Počet výtlačkov: 20

A4-2663/2011